

*Magyar Tudományos Akadémia
Közszolgálati és Nonprofit Marketing munkabizottság
Nonbusiness Marketing Workshop
2022.02.02.*

Szervezetközi kapcsolatok az egészségügyi prevencióban - különös tekintettel a nonprofit szereplőket érintő sajátosságokra

---

DR. SZALKAI ZSUZSANNA (EGYETEMI DOCENS) – BME/GTK/MVT

DÓRA TÍMEA BEATRICE (EGYETEMI TANÁRSEGÉD) – BME/GTK/MVT

M Ű E G Y E T E M 1 7 8 2

BME
Gazdaság- és
Társadalomtudományi Kar

Előadásvázlat

- Elméleti háttér
- Az egészségügyi prevenció és a szervezetközi kapcsolatok
- Esettanulmány
  - Kutatási cél és kutatási kérdések
  - Módszertan
- Eredmények
- Összegzés
- További kutatási kérdések

Elméleti háttér

- Szervezetközi kapcsolatok vizsgálata az Industrial Marketing and Purchasing (IMP) Group megközelítésével: interaktív kapcsolat, hálózatba ágyazva *alkalmas az egészségügy szereplői közötti kapcsolatok elemzésére*
- A kapcsolatok tartalma: tevékenységláncok (**A**ctivities), erőforráskötelékek (**R**esources), szereplők (**A**ctors) kötélei; ARA modell (Håkansson és Snehota, 1995, Gelei és Mandják (2011))
- Az erőforrások típusai az interaktív megközelítésben: termékek, termelő berendezések, szervezeti egységek, szervezeti kapcsolatok; 4 R modell (Håkansson és Waluszewski, 2002) az interakció következtében az erőforrások kombinálódnak, rekombinálódnak és együtt fejlődnek, új erőforrásokat létrehozva (Baraldi és munkatársai, 2012)

A prevenció B2B kontextusa

Szolgáltatások célja:

- promóciós, reputációs lehetőség kihasználása
- támogatás szerzése
- kapcsolatépítés

Szolgáltatások fókusza:

- állami szervezetek és a privát szféra szereplőit összekapcsoló csatornák

Szolgáltatásokat létrehozó szereplők:

- nonprofit:
  - állami szereplők (minisztériumok, önkormányzatok)
  - egészségügyi szakmai szereplők, intézmények
  - tudományos és szakmai társaságok
  - alapítványok
  - civil szervezetek
- forprofit:
  - gyógyszergyárak
  - gyógyászati segédeszközök forgalmazó cégek
  - élelmiszeripari szervezetek

Esettanulmány

Magyarország átfogó egészségvédelmi szűrőprogramja
2010 – 2020 – 2030

NÉPEGÉSZSÉGÜGYI PREVENCIÓ MAGYARORSZÁGON

- Szolgáltatás: tájékoztatás, szűrések (szűrőbusz), figyelemfelhívás, termékpromóció (szponzorok)
- Lefedettség: országos

Magyarázat

1. Magyarország legnagyobb mobildiagnosztikai központja
2. Beléptető pont
3. Műfüves terület, külső várórezs, hűtött-fűtött sátrak, életmód tanácsadás
4. Innovációs és Technológiai Minisztérium – Munkavédelmi Főosztály, Nemzeti Fókuszpont
5. Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet vándorkiállítás
6. Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Módszertani osztály, Szociális Klaszter - INDA Interprofesszionális Demencia Alprogram
7. Virtuális anatómiai mozi sátor, egyedi 3D látvány és hangelemek (6 m átmérő x 5 m magasság)
8. Stratégia partner standok, látványos anatómiai bemutatók (6 x 3 m)
9. Tájékoztató látványfal (4 méteres magasságban)
10. MAESZ 2010-2020-2030 látványkapu
11. Logisztikai kísérő autó I.
12. } Gyermek Prevenció Magyarországon (3 x 3 m)
13. }
14. Logisztikai kísérő autó II.
15. Központi koordináció kísérő autó
16. Országos Rendőr-főkapitányság Országos Balesetmegelőzési Bizottság
17. Általános influenza szezon esetén: szűrővizsgálatok, életmód-tanácsadás biztonságosan - 3 szintű előszűrési beléptetési protokoll alkalmazása: kézhigiénés program, rizikó állapot felmérés és elemzés, testhőmérséklet mérés, hőkamera kapu. Belépés kizárólag tünetmentesen! Járványügyi vészhelyzet esetén: Az Operatív Törzs ajánlása alapján a rendezvények szünetelnek!

Kutatási cél és kérdések

Cél:

Feltárni a kapcsolatok tartalmát, az egyes szereplők motivációját, célját, a kapcsolatokban való részvétel előnyeit.

Kérdések:

Q1-Hogyan jellemezhetőek a programban részt vevő, kiemelten a magán és a közszférába tartozó szervezetek közötti kapcsolatok?

Q2- Mi motiválja a szereplőket az együttműködésben való részvételre?

Q3- Milyen előnyei vannak számukra ezeknek a kapcsolatoknak?

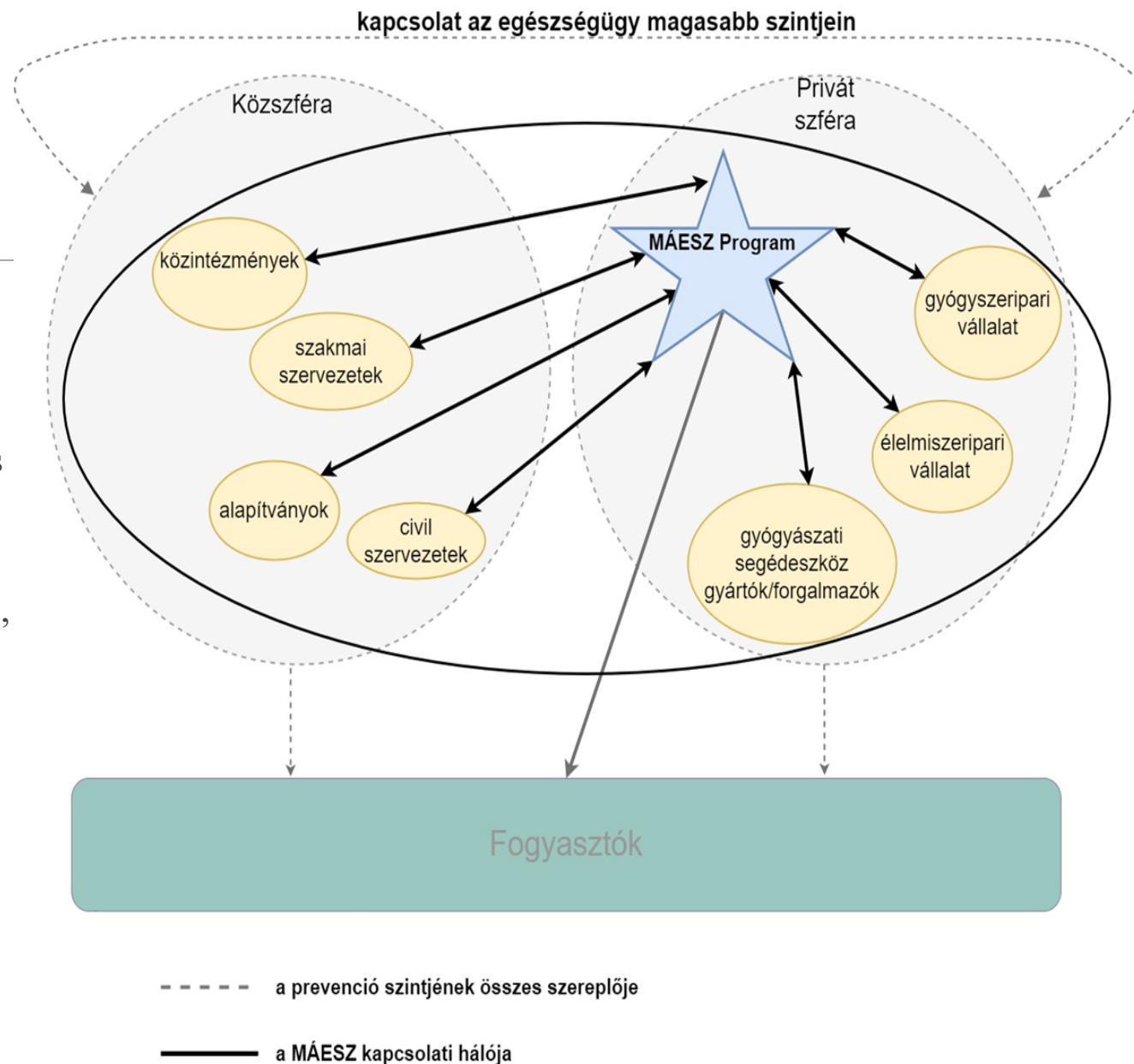
Módszertan

Módszertan	Alkalmazott modellek
<ul style="list-style-type: none"> Esettanulmány (MÁESZ program) struktúrált mélyinterjú (személyes,skype) (6db) e-mail-es interjú (1db) Tartalomelemzés 	<ul style="list-style-type: none"> ARA modell→ kapcsolati sajátosságok detektálására 4R modell→ erőforrások viszonyának feltárására

Sorszám	Interjúalany	Vállalat/ Szervezet	Köz -vagy Magánszféra (K)/(M)
1.	senior termékmenedzser (marketing főosztály)	1. gyógyszeripari cég	M
2.	divízió ügyvezető	2. gyógyszeripari cég	M
3.	kommunikációs menedzser	3. gyógyszeripari cég	M
4.	Programigazgató	MÁESZ	M
5.	dietetikus (Táplálkozástudományi Főigazgatóság- Táplálkozástudományi Főosztály)	Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI)	K
6.	egészségfejlesztő	Országos Korányi Pulmonológiai Intézet	K
7.	Kereskedelmi képviselő	diagnosztikai eszközt (EKG) forgalmazó cég	M

Eredményeink

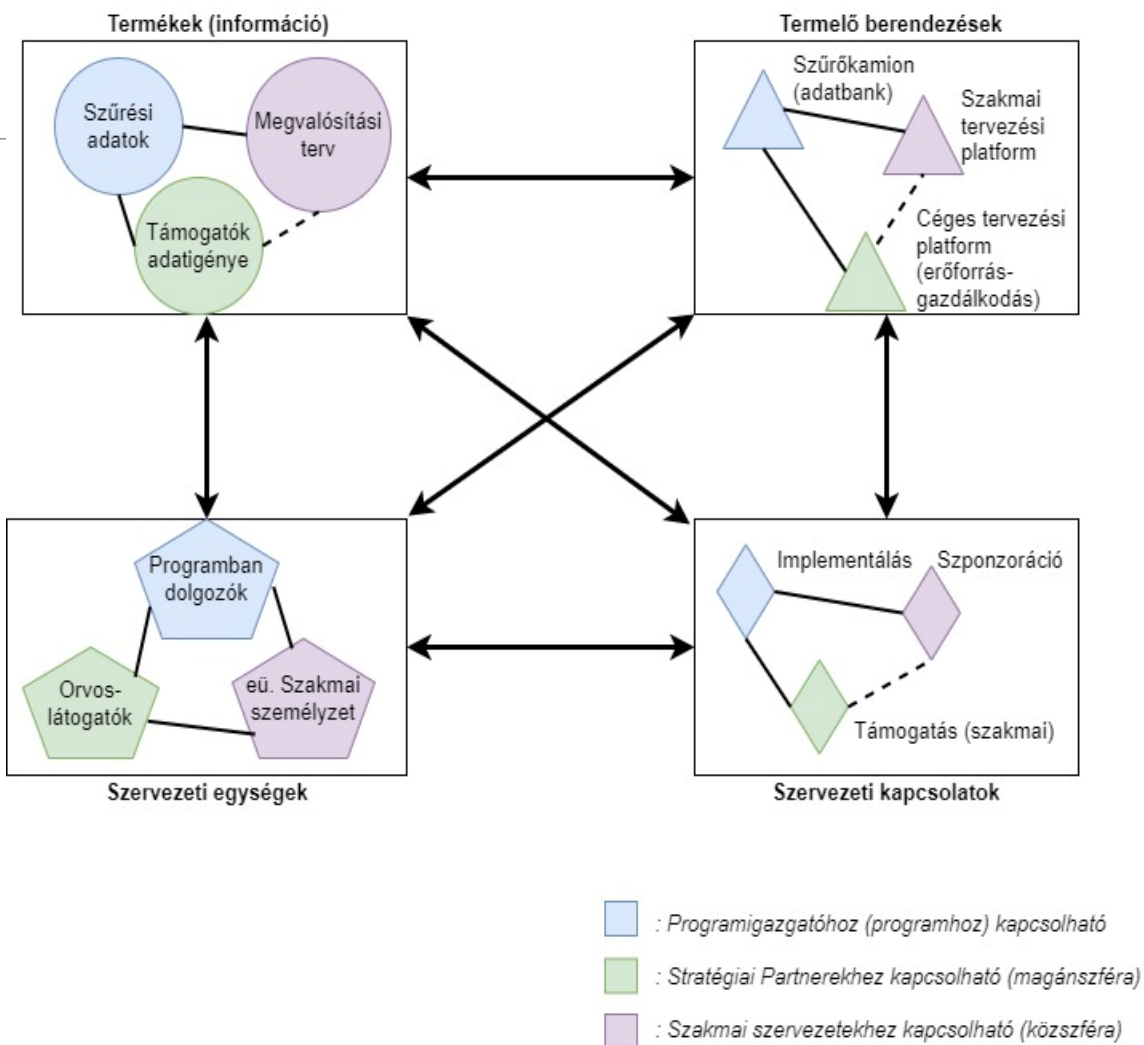
- A program mint **központi platform** (összefüggő kapcsolati hálóba implementált **közvetett kapcsolat** létrehozása) az egészségügy ezen szintjén
- **országos szintű ismertség** biztosítása a stratégiai partnerek és termékeik számára B2B és B2C vonalon egyaránt az egészségügy prevenció szintjén
- **új típusú szereplő** leírása (a programot működtető privát cég), amely egy olyan összekötő szereplő, amely a köz- és magánszférával való kapcsolatai hiányában nem tudna ugyanúgy működni és funkcionálni mint egyéb privát oldali szereplők
- A (program működését érintő) **belső tevékenységek a kapcsolatok elmélyülésével folytonos fejlődést mutatnak** a program szereplőinek viselkedésében. Ez a fejlődés a kapcsolatok rutin és biztonság alapú elmélyülésével valósul meg.

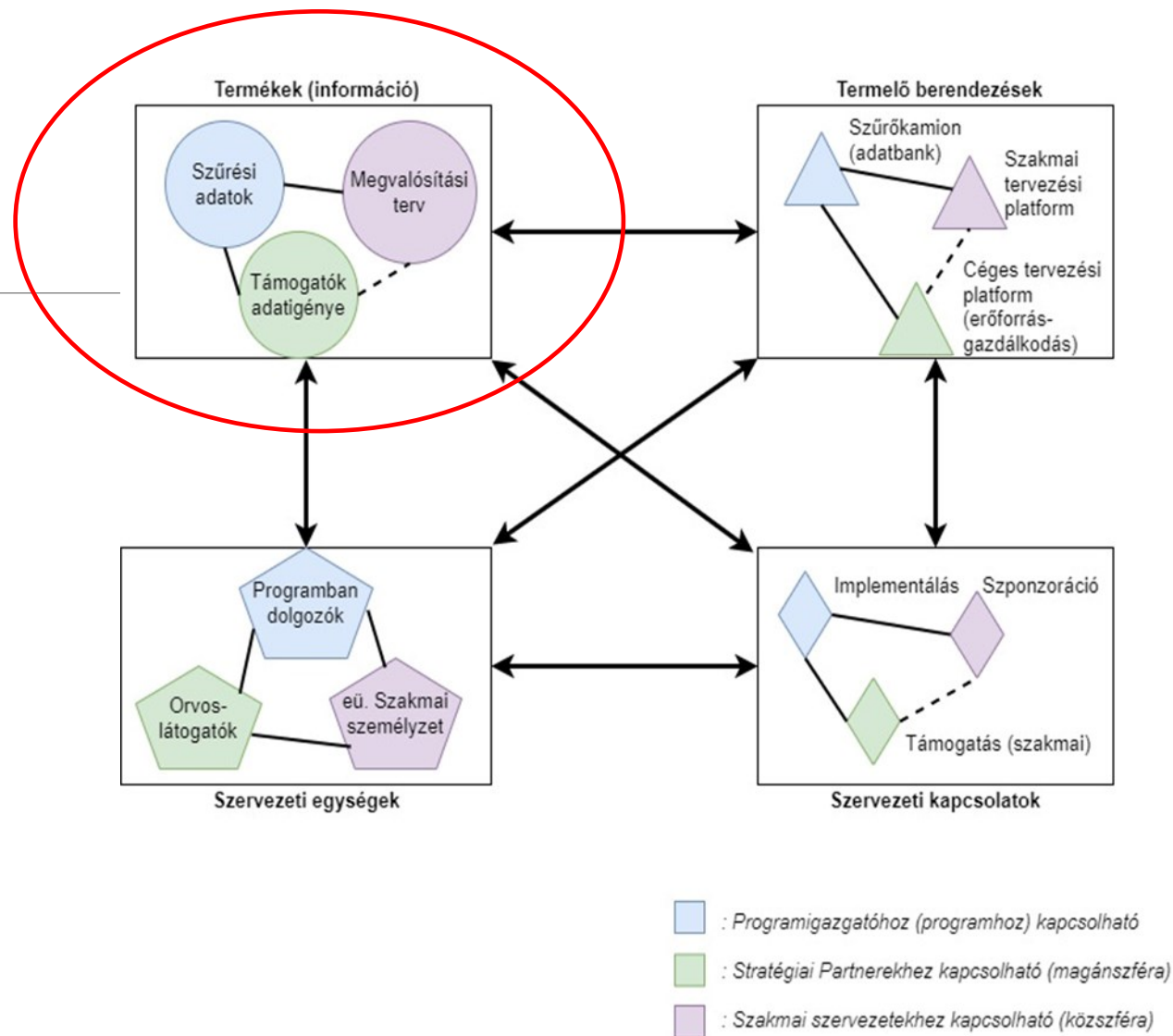
Eredményeink

- A programot működtető szervezet (a program funkcionális egységeinek) alrendszerei által előállított eredményeket (adatokat) a stratégiai és szakmai partnerek input erőforrásaival kombinálva, **stabil kapcsolatokat** állít elő
- A szereplőket motiválja a kapcsolatok által jelentősen **redukált mennyiségű erőforrást igénylő gazdálkodás** kialakítása
- a **keletkező információ** (mint erőforrás) kulcsszerepe: az erőforrás-konstellációkat kialakító összes kapcsolatban megjelenik
  - formálja a tevékenységeket
  - megváltoztatja az eltérő erőforrás-gyűjtemények nagyságát
  - összekapcsolja a szereplőket egymással

Eredményeink

- Döntően **három típusú információt** tudunk azonosítani a kapcsolatok termékeként:
  - a programigazgató és a program személyzete által szolgáltatott **szűrési adatok és statisztikák**
  - a támogatók **adatigényét jelző információ**
  - az évente megtervezett programmegvalósítási terv információi:
    - a szakmai szervezetekből álló szakmai és koordinációs bizottság évente újít meg a MÁESZ éves kampányainak és programtervének kialakításakor (**programterv, adatigény**)

Eredményeink

Szervezet	Igényelt adat	Információ	Felhasználás
állami szereplők (minisztériumok, önkormányzatok) /közintézmény/	<ul style="list-style-type: none"> szűrési adatok és statisztikák	<ul style="list-style-type: none"> lakosság egészségügyi állapota	<ul style="list-style-type: none"> program és költségvetés tervezése
egészségügyi szakmai szereplők, intézmények /közintézmény/	<ul style="list-style-type: none"> programterv adatai (humán erőforrás igény)	<ul style="list-style-type: none"> igényelt kidelegált személyzet létszáma	<ul style="list-style-type: none"> emberi erőforrás tervezés
tudományos és szakmai társaságok	<ul style="list-style-type: none"> ált. longitudinális szűrési adatok (egészségügyi értékek)	<ul style="list-style-type: none"> rizikótényezők és betegségek incidenciája közötti összefüggések, statisztikák	<ul style="list-style-type: none"> tudományos publikációk, kimutatások, predikciók készítése
alapítványok	<ul style="list-style-type: none"> szűrési adatok (alapítvány céljához igazodó)	<ul style="list-style-type: none"> rizikótényezők és betegségek incidenciája	<ul style="list-style-type: none"> éves programtervek készítése
civil szervezetek	<ul style="list-style-type: none"> szűrési adatok (civil szervezet céljához igazodó) támogatás mértékét/fajtáját jelző adat (pl. cukorbetegség esetén biztosított vércukormérő mennyisége)	<ul style="list-style-type: none"> adott betegség incidenciája	<ul style="list-style-type: none"> betegszám/várható betegszám kimutatása éves programtervek készítése

Összegzés

Kölcsönös közvetlen függés

- **megvalósítási terv információi -- szűrési adatok**
- **szűrési adatok -- támogatók adatigényét jelző információ**

Minden szereplőnek egy igen jól körül határolt pozíciója van a feltérképezett kapcsolati hálóban, melyet az általa biztosított erőforrások (ezek részeként legfőképp az információ) határoznak meg

- **összegzéseként közvetett, ám erősen függő kötelék határozható meg a köz- és magánszféra intézményei között**

A kapcsolatok megléte egy olyan platformot hoz létre a MÁESZ működése által, ahol a közsférában menedzselt betegségút felgyorsul. → Fél óra leforgása alatt történnek meg olyan vizsgálatok, melyekre adott esetben állami úton hónapokat kell várni beutalás és időpontkérés miatt → társadalmi jóllét, egészségérték teremtés

Az alkalmas jogi környezet lehetőséget nyújt a köz és privát oldal együttműködésére már az egészségügy ezen szintjén

További kérdések

- ***Milyen módon és módszertannal vizsgálható B2B2C kontextusban a kapcsolati háló az alábbi fókuszpontokkal?***
  - ***összefüggések/hatások***
  - ***erőforrások***
  - ***tevékenységek***

- ***Hogyan lehetne az egyes kapcsolatok sajátosságait kvantifikálva megmérni (aktorok-erőforrások-tevékenységek sajátosságai)?***

Források

- Baraldi, E., Gressetvold, E., Harrison, D. (2012). Resource interaction in inter-organizational networks: Foundations, comparison, and a research agenda. *Journal of Business Research*, 65(2), 266-276.
- Barna, I.; Daiki, T.; Kékes, E.; Dankovics, G. (2019), 'Magyarország Átfogó Egészségvédelmi Szűrőprogramja 2010-2020-2030 (MÁESZ) eredményei 2010-2018, az első kilenc év'. *Lege Artis Medicinae*, 29.évf. 3.szám pp.111-119.
<https://doi.org/10.33616/lam.29.012>
- Dematron Health Service, (2019). *Egészség Könyv: Magyarország átfogó egészségvédelmi szűrőprogramja*. pp. 1-8
- Gelei A., Mandják T. (szerk.) (2011). *Dzsungel, vagy esőerdő? Az üzleti kapcsolatok hálózata*. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Håkansson, H., Snehota, I. (1995) (eds.). *Developing relationships in business networks*. Routledge, London
- Håkansson, H., Waluszewski, A. (2002). *Managing technological development – IKEA, the environment and technology*, London: Routledge

Köszönjük a figyelmet!

DR. SZALKAI ZSUZSANNA (SZALKAI.ZSUZSANNA@GTK.BME.HU)

DÓRA TÍMEA BEATRICE (DORA.TIMEA@GTK.BME.HU)